

Hoofdstuk Productie (www.radiotip.be)

Producers. Het is als waar U2's Bono over zingt: I can't live, with or without you :) Een leuke radioshow met z'n tweeën waar maar één microfoon open staat is iets waar bepaalde spelregels gelden:

In een documentaire over muziekstudio's waar grote klassiekers zijn opgenomen werd de vraag gesteld aan een beroemde muziekproducer 'wat is jouw belangrijkste taak eigenlijk?'. Je zou verwachten een antwoord in de trant van 'dat het goed klinkt' of 'dat de artiest goed zingt', maar zijn antwoord was 'mijn belangrijkste taak is te zorgen dat de artiest zich veilig voelt, zodat hij of zij nét dat stapje verder durft te gaan en zijn/haar talent zich helemaal kan openbaren'.

Voor een radioproducer geldt hetzelfde. Je belangrijkste taak is niet te zorgen voor koffie of dat de luxaflex van de studio dicht is. Of dat de playlist klaar ligt. Allemaal waardevol, maar het belangrijkste is dat je de discjockey op zijn/haar gemak stelt. Zodat hij die ene briljante opmerking durft te maken. Net dat stapje verder durft te gaan in het bevragen van een luisteraar. Net die ene spannende vraag aan de gast durft te stellen.

Als de jock het prettiger vindt om een telefoongesprek op te nemen tijdens twee platen en de producer zegt 'waarom doe je het niet gewoon live?' dan ontstaat er al meteen een conflict en dus een soort van onveiligheid. Probeer dus altijd mee te gaan in de manier van werken die de deejay het prettigst vindt. Een producer's taak is niet om kritiek te leveren maar juist de positieve dingen te bevestigen zodat de presentator groeit in het programma.

Ook bestaat er natuurlijk verschil tussen een producer zijn van een ochtendshow, een meer muziek driven programma of een avond of nachtshow. Bij een ochtendshow is de producer diegene die moet toetsen of het programma wel aktueel genoeg is, of er wel genoeg muziek gedraaid wordt, of de gast er op tijd is, kortom: een manusje-van-alles. Maar ook hier geldt: je bent voor de presentator zijn eerste en dus belangrijkste vorm van feedback. Bewaar kritiek -altijd- voor na de show, wat er ook misgaat. De jock moet op jou kunnen vertrouwen. Jij bent zijn stuurman. Probeer hem of haar -altijd- geïnteresseerd aan te kijken als de microfoons openstaan. Andersom geldt dit natuurlijk ook. Tijdens de avondshow van een jongerenzender zag je recent de sidekick helemaal door het ijs zakken omdat de jock het blijkbaar zo interessant vond wat hij te zeggen had dat hij op z'n telefoon ging kijken.

Dat is ook nog zo'n mooie, je mobiele telefoon. Hoe leuk is het als je iemand iets aan het vertellen bent en hij/zij kijkt alleen maar naar zijn/haar telefoon.. In de studio zou er de doodstraf op moeten staan! Ook als de microfoons dicht staan is het belangrijk dat je elkaar bereikt, je verbonden voelt met en snel kunt reageren op elkaar. En dit hoeft natuurlijk niet alleen met woorden. Een knikje, een glimlach of een aanwijzing met je hand kan ook al heel nuttig zijn. Alleen zo ontstaat dat intieme sfeertje waarbij je elkaar blindelings vertrouwt, respecteert en samen tot mooie radio kunt komen.

Natuurlijk, nogmaals, dit werkt twee kanten op. Je bent als jock en producer allebei even belangrijk. Ik snap dat je als aspirant deejay met grote ambities vaak eerst als producer aan

de slag gaat bij een (landelijk) radiostation, maar toch zou ik je dit niet willen adviseren. Je leert natuurlijk wel veel van aanschuiven als producer om dit in je verdere carrière als jock te kunnen gebruiken, maar waarom niet eens overwegen om de beste producer van Nederland of Vlaanderen te worden? Iemand die echt het verschil maakt, met nét die ene leuke gast, nét dat ene nieuwtje, nét die ene briljante tekst etc.

Naast zorgen voor veiligheid en dus intimiteit in de radiostudio is het jouw taak als producer om altijd net een stapje vooruit te kijken. Zie je op de playlist een nummer van Beyoncé staan, zorg dan dat je het nieuwtje al minstens een kwartier van tevoren klaar hebt liggen. Schrijf het in een aantal korte regels uit voor je jock, geef het hem/haar 5 minuten van tevoren en je bouwt weer verder aan het fundament van een goeie radioshow en de relatie tussen jullie twee. Want het is echt een relatie hoor. Eentje die gebaseerd is op vertrouwen. En dat vertrouwen kan beschadigd worden, doordat je bijvoorbeeld foutieve informatie geeft. Dubbelcheck altijd vantevoren of een datum klopt. Zet de dag er ook bij. Natuurlijk kan je jock dat ook allemaal zelf opzoeken maar hij is in de tussentijd ook nog het schip (de mengtafel) aan het besturen, een beller aan het knippen of zijn tekst aan het oefenen.

Een producer die zijn jock de hele uitzending lang voorziet van goeie feedback, goeie info, een goeie, opgewekte sfeer wordt onmisbaar. Als je jezelf een levenslange carrière in radio kado wil doen is het zo simpel. Hou negativiteit, roddel en achterklap buiten de deur. Ga niet tijdens de show de laatste roddels van het radioforum of wat je in de wandelgangen of kantine hoorde bespreken. Dit beïnvloedt de sfeer op een negatieve wijze, haalt concentratie en focus weg en de jock zou wel eens kunnen gaan denken dat je niet te vertrouwen bent. 'Laat ik jou als producer maar niet teveel vertellen, want dadelijk roddel je zo over mij!' zou zomaar door het hoofd van de jock kunnen spoken. Met weer meer afstand tussen jullie tot gevolg.

Betrokken zijn is je grootste taak. Als de jock gezellig begint te keuvelen (of te klagen) over zijn (ex) vriendin, probeer hem dan af te leiden door te zeggen 'hey misschien is het leuk om die ene filler te gebruiken bij dat telefoongesprek, die zo lekker laidback is'. Dat is sowieso het kenmerk van een goeie radioproducer; meedenken en met ideeën komen. Maar natuurlijk niet met een pruillip de rest van de show gaan zitten kijken als je idee niet gebruikt wordt, ook al legt de jock even niet uit waarom. Beter teveel ideeën dan te weinig! En ieder idee is waardevol, is het nu niet dan misschien wel tijdens de show van overmorgen.

Een andere valkuil is dat je jock de ene show even je microfoon openzet en de andere show niet. De ene show krijg je appjes van vrienden 'hey ik hoorde je op de radio' en de andere dag niet. Hoe lastig het soms is, laat je daar niet door afleiden. Jouw verdienste en gevoel van trots zit in die ene goeie talk, waar jij de jock van info hebt voorzien. Of die ene leuke beller. Misschien niet direct duidelijk dat het (ook) jouw verdienste is, maar de mensen die je salaris betalen weten maar al te goed dat het mede door jou komt dat de show zo leuk klinkt!

Als er mensen (ongevraagd) de studio in komen, is je vanuit sociaal oogpunt geleerd deze ook aandacht te geven. Dat kan ook wel heel even, als daarna je focus maar weer bij de show en dus de jock ligt. Ga niet uitgebreid zitten bijkletsen met een collega tijdens een radioshow. Bewaar dit voor later en zegt dit ook netjes tegen iemand. Anders krijgt je jock

het gevoel dat hij alleen op een eenzaam eilandje zit. Ook als je ziet dat een terloopse passant in de studio je jock afleidt of de sfeer negatief beïnvloedt, probeer dan op een speelse wijze iemand naar buiten te begeleiden. Zeg iets over dat jullie zo meteen een belangrijk item hebben wat goed neergezet moet worden. Komt iemand midden in een talk binnen, terwijl de rode lamp boven de studiodeur brandt, hou dan je focus bij de jock. Die 100.000 mensen zitten te luisteren zijn nét even wat belangrijker dan die ene collega, ook al is het je baas!

Moet je een privé telefoongesprek houden, of op je mobiel een belletje plegen met een gast, doe dat dan even buiten de studio. Je jock kan echt wel even zonder je, tijdens de muziek. Andersom kan je jock natuurlijk ook vragen even zijn koptelefoon op te doen als het niet anders kan. Alles om de afleiding zo klein mogelijk te houden! En de focus dus het grootst.

Wat te doen als je jock een rotbui heeft en alles op je afreageert tijdens de show, niks goed genoeg is en hij zelf zorgt voor een rot sfeer? Hoe lastig ook, probeer het om te buigen. Je kan gerust zeggen dat je niet alles hoeft te pikken en het echt niet oké vond wat hij/zij tegen je zei, maar doe dit -na- de radioshow. Het is live radio en jouw verantwoordelijkheid is de sfeer in de studio om te buigen naar positief en zo te houden. Ook al lukt dat niet dan heb je het wel geprobeerd en je jock zal je daarom waarderen.

En dan zijn er natuurlijk nog de simpele dingen. Ga niet zitten printen als de microfoon open staat. Kijk niet steeds naar je scherm tijdens een talk, ga niet op facebook tenzij je daar iets kunt opzoeken over een kandidaat die zo in de uitzending komt. Leef mee met wat er in de uitzending gebeurt. Je hoeft niet krampachtig iedere keer schaapachtig te gaan zitten lachen terwijl je er niks van meent, maar wees gewoon een mens die reageert. Vertelt de jock iets wat je niet snapt, kijk dan ook alsof je het niet snapt en de jock kan anticiperen door het nogmaals uit te leggen aan de luisteraars. Eigenlijk ben jij de eerste luisteraar die iets te horen krijgt. Hoe spontaner je reageert, hoe meer het zelfvertrouwen van de jock groeit en hoe beter hij/zij uit haar woorden komt.

Geef ook eens een complimentje na een goeie talk, wees in een discussie de wijste van de twee die weet dat het belangrijkste is wat er bij de luisteraar uit de speakers komt thuis. Je hoeft je gelijk niet te halen. Of zeg 'die parkeren we even tot straks na de show, oké?'

Een goeie radioproducer heeft een hele grote kans om jarenlang werkzaam te zijn bij de radio en als je jock van station wisselt zal hij/zij het niet nalaten je op z'n minst te vragen mee te gaan. Ook is de kans groot dat je als radioproducer later doorgroeit tot bijvoorbeeld (assistent) van de programmadirecteur. In feite ben jij dit al, want deze zal eerder tegen jou iets kritisch zeggen over de show dan direct tegen de jock. Waarna jij het weer voor hem of haar kan opnemen of kan zeggen dat je het wel even duidelijk door zal vertellen. Waarna je het natuurlijk zelf eerst toetst of het klopt en het dan voorzichtig brengt, na een radioshow. Wees ook uiterst voorzichtig met je jock te bekritisieren tegen de programmadirecteur terwijl je dit niet tegen je jock hebt gezegd. Als hem/haar dit ter oren komt is de kans dat jullie vertrouwensrelatie beschadigd is groot!

Gaat er iets mis tijdens de show (een stilte, een foute doorstart of een mislukte grap) ga dan je jock niet zitten uitlachen maar maak het juist kleiner; het is toch al uitgezonden dus er niks meer aan te doen. Gebeuren fouten vaker dan kun je dit altijd tijdens een meeting na de show bespreken.

Zit er geen papier in de printer, is de airco stuk, klinkt het geluid op de koptelefoon ruk volgens de jock, probeer het op te lossen. Zeg dat je er bovenop zit. Ook al lukt het niet 1 2 3, stel hem/haar gerust. Zo is het uit het hoofd van de jock en kan hij/zij zich weer focussen op zo onbezorgd en dus meest creatief de radioshow tot een goed einde te brengen.

Een goede radioproducer kun je het nog best vergelijken met de moeder van een goed lopend huishouden. Het draait om vriendelijkheid, positieve aandacht en feedback, overzicht, discipline, focus, timing, maar bovenal: een goede sfeer waarin iedereen zich prettig voelt.

Meer over een goeie samenwerking tussen producers en deejays in deze column van Radio Veronica deejay Patrick Kicken:

<http://radio.nl/797055/patrick-kicken-producers-en-deejays-hoe-vorm-je-een-goed-huwelijk>